Suahili

El **suahili** (anomenat *kiswahili* en suahili) és una llengua bantu àmpliament parlada a l'Àfrica Oriental. El suahili és la llengua materna dels suahili, que habiten una extensió de 1500 km de la costa africana Oriental des del sud de Somàlia fins al nord de Moçambic, incloent-hi les illes costaneres com l'arxipèlag de Zanzíbar. Durant el domini de l'Imperi Britànic, la seva administració la va fomentar com a llengua de relació; actualment és la llengua negroafricana més estesa.[1] Té aproximadament uns cinc milions de parlants com a primera llengua i entre cinquanta i cent milions de parlants com a segona llengua.

El suahili ha esdevingut una llengua franca per a Àfrica Oriental i àrees circumdants.

És llengua oficial (cooficial) a Kenya (juntament amb l'anglès), Tanzània (juntament amb l'anglès), República Democràtica del Congo (juntament amb el lingala, el kikongo, el chiluba i el francès) i Ruanda (juntament amb el kinyarwanda, l'anglès i el francès). La forma estàndard està basada en el dialecte de l'illa d'Unguja, a Zanzíbar, el *kiunguja*. El *kingwana* és el dialecte força diferenciat utilitzat a l'est de la República Democràtica del Congo.

Suahili

***Kiswahili* (/kiswahili/)**

Tipus	macrollengua, llengua aglutinant, llengua i llengua viva
Parlants	Com a primera llengua més de 5.000.000. Com a segona o tercera llengua més de 50.000.000
Parlants nadius	15.437.390 (2012)
Parlat a	Kenya, Tanzània, República Democràtica del Congo, Uganda, Burundi, Ruanda, Somàlia, Moçambic i Mayotte
Oficial a	Kenya, Tanzània, República Democràtica del Congo i Ruanda

Autòcton de	Suahili
Classificació lingüística	llengua humana llengües nigerocongoleses llengües congoatlàntiques llengües volta-congoleses llengües Benué-Congo llengües bantoides llengües bantoides meridionals llengües bantus llengües bantus nord-orientals llengües bantus de la costa nord-oriental llengües sabaki
Característiques	
Sistema d'escriptura	alfabet llatí
Institució de normalització	Taasisi ya uchunguzi wa Kiswahili (Tuki)
Codis	
ISO 639-1	sw

Contingut

Consideracions socioculturals
- Glotònim
- Evolució històrica
- Situació actual

Alfabet

Descripció lingüística
- Pronunciació
- Fonologia

Gramàtica
- Gènere i nombre
- Verbs
- Motivació semàntica

Vocabulari

Frases útils
Salutacions i cortesia
Neologismes
Menjar/estris
Animals
Gramaticals
Útils
Colors
Diversos
Números
Direccions
Vehicles
Verbs
Mesos
Cultura popular
Mostra de text
Situació actual
Vegeu també
Referències
Bibliografia
Enllaços externs
Diccionaris i llibres de gramàtica

ISO 639-2	swa
ISO 639-3	swa (http://www-01.sil.org/iso639-3/documentation.asp?id=swa)
SIL	swh
Glottolog	swah1254 (http://glottolog.org/resource/languoid/id/swah1254)
Linguasphere	99-AUS-m (http://www.hortensj-garden.org/index.php?tnc=1&tr=lsr&nid=99-AUS-m)
Ethnologue.com	swa (http://www.ethnologue.com/language/swa)
ASCL	9211
IETF	sw

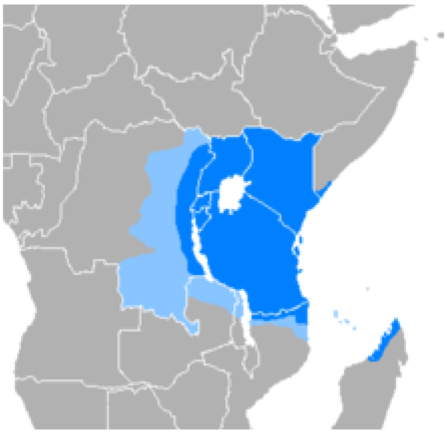
Àrea de parla suahili

Detall de l'àrea de parla suahili

Consideracions socioculturals

Glotònim

El glotònim suahili, procedeix del terme àrab *sawāhil* ("costes"), que significa "costaner". Aquesta denominació es va aplicar als habitants de la costa d'Àfrica Oriental que depenien de l'antic sultanat d'Oman (des Kilwa fins a Berbera). Com que aquesta grafia resulta estranya en català, és habitual adaptar el terme suahili en lloc de suahili; a l'*Enciclopèdia Catalana* apareix també com a suahili.[1] El nom de l'idioma en la pròpia llengua és *kiswahili*. El prefix ki-s'afegeix a toponímies per referir-se a la llengua d'aquests. Per exemple, de la paraula Hispània (Espanya) es forma kihispania ("(idioma) espanyol").

Evolució històrica

El seu origen és imprecís i ha de situar en el contacte a la costa africana de l'Oceà Índic, en particular a l'illa de Zanzíbar, entre comunitats bantus, àrabs i perses, que va donar origen a la civilització suahili entre els segles VIII a XII. El suahili té literatura escrita en alfabet àrab a partir del segle XIII. Un dels primers documents coneguts en suahili és un poema èpic titulat *Utendi wa Tambuka* ("La Història de Tambuka"),

que està datat l'any 1728.

Situació actual

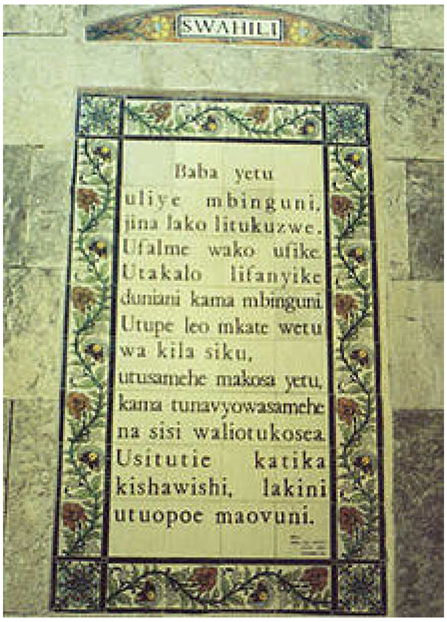

Parenostre en suahili

És la llengua oficial d'Uganda, Tanzània i Kenya, així com de la Unió Africana (junt amb l'anglès, el francès, l'àrab, l'espanyol i el portuguès). A la R.D. del Congo té la consideració de "llengua nacional". És utilitzada per uns 80 milions de persones a l'Àfrica Oriental i es considera la seva "lingua franca" en un territori on hi ha desenes d'altres llengües. Curiosament, només el 2% de la població local la considera la seva llengua materna en les enquestes sociolingüístiques.

Es preveu un constant augment dels parlants de suahili, a mercè de la importància concedida fonamentalment per les institucions educatives de Kenya i Tanzània, on és llengua oficial, així com pel creixent interès per part de la comunitat afroamericana en el seu estudi i difusió com a llengua de construcció panafricana.

Alfabet

El suahili es va escriure amb l'alfabet àrab fins al segle XVIII, però la forma escrita habitual en l'actualitat utilitza l'alfabet llatí. Recentment es va desenvolupar el sistema d'escriptura mandombe per a diverses llengües centreafricanes, entre elles el suahili, encara que el seu ús és minoritari. L'ortografia moderna és altament fonèmica, pel que la seva lectura i pronunciació és bastant senzilla, a diferència de l'anglès i francès, on les grafies etimològiques predominen sobre les fonèmiques, particularment en les vocals.

Descripció lingüística

El suahili és una llengua aglutinant i flexiva, la qual cosa significa que en general cada paraula és clarament segmentable en afixos de significat gramatical bastant precís.

Pronunciació

Les regles de pronunciació del **suahili** són molt simples. Totes les paraules són planes, excepte Zànzibar. Totes les lletres que s'escriuen es pronuncien.

Totes les síl·labes acaben en vocal, però una *m* o una *n* poden ser per si soles una síl·laba. Les vocals són com en italià, només en tenen cinc. Les consonants, com en català, amb les següents puntualitzacions:

- Es distingeix entre *b* i *v* com a Valls o al valencià. La *b* seria sempre semblant a la *b* catalana intervocàlica (AFI: [ɓ]), fins i tot a principi de mot.
- La *c* només s'usa en el dígraf *ch* pronunciat *tx* (AFI: [tʃ]).
- La *d* seria sempre com la *d* catalana intervocàlica (AFI: [ð]), fins i tot a principi de mot.
- La *g* és sempre com a *ga*, mai com a *ge*, fins i tot davant d'*e* o *i*. Seria aproximadament com la *g* catalana intervocàlica (AFI: [ɠ]) en qualsevol posició, fins i tot a principi de mot.
- El dígraf *gh*, utilitzada només en alguns manlleus, sona com una *r* francesa, gutural (AFI: [ʁ])
- La *h* és aspirada (AFI: [h])

- La *i* és sempre vocal (AFI: [i])
- La *j* és com a Menorca o al valencià, com si fos *tj* (AFI: [ʤ])
- El dígraf *kh* és com la *j* en castellà, una mena d'*h* aspirada més forta, com a *Khomeini* o *Khartum* (AFI: [x])
- El dígraf *ng* es pronuncia com una *n* i una *g* (AFI: [ŋg])
- El dígraf *ng'* es pronuncia com una *n* nasal, com a *sang*, però sense que es noti la *g* en ajuntar-hi una vocal (AFI: [ŋ])
- El dígraf *ny* és com en català, de manera que està molt mal pronunciat dir *kènia* en lloc de *kenya* (AFI: [ɲ])
- La *q* no existeix
- La *r* és sempre, ja sigui al principi de mot en intersil·làbica, un entremig entre *r* i *rr*. Sovint la gent la pronuncia *l* i els ultrapuristes *rrr* (AFI: [r])
- La *s* és sempre sorda (AFI: [s])
- El dígraf *sh* es pronuncia com la x a "xocolata" (AFI: [ʃ])
- La *u* és sempre vocal (AFI: [u])
- La *v* es diferencia de la *b* com ho és al valencià, a Valls o al francès (AFI: [v])
- La *w* és la *u* semivocàlica (AFI: [w])
- La *x* no existeix
- La *y* és la *i* semivocàlica (AFI: [j])
- La *z* és com la *s* sonora al català (AFI: [z])

Fonologia

L'inventari fonèmic del suahili estàndard té cinc fonemes vocàlics: /ɑ/, /ɛ/, /i/, /ɔ/, y /u/. A més el suahili no té diftongs; en combinació de vocals, cada lletra es pronuncia separadament. Per tant, la paraula suahili per a "lleopard", *Chui*, es pronuncia [tʃu.i], amb hiatus.

El següent quadre presenta l'inventari de consonants en suahili. En parèntesi apareixen els al·lòfons, en cursiva la grafia i entre barres els fonemes.

	Bilabial	Labio-dental	Dental	Alveolar	Post-alveolar	Palatal	Velar	Glotal
Nasal	*m* /m/			*n* /n/		*ny* /ɲ/	*ng'* /ŋ/	
Prenasalitzada nasal	*mb* /^{m}b/			*nd* /^{n}d/		*nj* /^{ɲ}ɟ/~/^{n}dʒ/	*ng* /^{ŋ}g/	
Implosiva	*b* /ɓ/			*d* /ɗ/		*j* /ʄ/	*g* /ɠ/	
Oclusiva	*p* /p/			*t* /t/	*ch* /tʃ/		*k* /k/	
Aspirada	(*p* /p^{h}/)			(*t* /t^{h}/)	(*ch* /tʃ^{h}/)		(*k* /k^{h}/)	
Fricativa prenasalitzada		*mv* /ɱv/		*nz* /nz/				
Fricativa sonora		*v* /v/	(*dh* /ð/)	*z* /z/			(*gh* /ɣ/)	
Fricativa sorda		*f* /f/	(*th* /θ/)	*s* /s/	*sh* /ʃ/		(*kh* /x/)	*h* /h/
Vibrant múltiple				*r* /r/				
Aproximant lateral				*l* /l/				
Aproximant						*y* /j/	*w* /w/	

Gramàtica

Com altres llengües bantu, funciona amb un sistema de classes nominals, és a dir hi ha tipus de noms segons el significat que es comporten de manera diferent en el pla morfosintàctic. Actualment perviuen 18 de les 22 classes històriques.

La classe 1 es refereix a les persones i s'indica mitjançant el prefix m-. Per extensió es pot aplicar a altres éssers, en un procés de personificació. La classe 2 és el plural de la primera, i s'aplica també a col·lectius de persones en singular. Les classes 3 i 4 s'usen per a les plantes, en singular i en plural, i es marquen amb el mateix prefix m- (amb al·lomorfs o variants) i mi-. Les 5 i 6 desginen fruits en singular i plural i vénen indicades amb els prefixos j- i ma- respectivament. Les següents dues classes es refereixen a objectes inanimats, essent ki- o ch- la marca de cosa singular i vi- la del plural. Els animals i les paraules d'altres llengües de classificació semàntica dubtosa es codifiquen amb n-, independentment del nombre gramatical. Els mots iniciats en u- indiquen també indefinició semàntica però de veus patrimonials o bé substantiuds abstractes. Els noms derivats d'un verb es formen amb ku- o kw-. Les tres darreres classes expressen relació de lloc: la 16 (que es marca amb pa-) expressa proximitat; la 17 (ku-), direcció i els noms amb mu- locatius expressen que quelcom està dins una altra entitat, sigui en sentit físic o figurat.

No existeix l'article ni determinat ni indeterminat.

Gènere i nombre

Les classes influeixen en la formació del **singular i el plural**:

mtoto anawika **bwana** (el nen saluda al **senyor**) **wa**toto wanawika **bwana** (els nen**s** saluden al **senyor**) **m**toto anamkia **ma**bwana (el nen saluda als senyor**s**) **wa**toto wanamkia **ma**bwana (els nen**s** saluden als senyor**s**)

No hi ha gènere gramatical, va implícit en el context.

Verbs

- **No** existeix el verb ser; **el copulatiu** és la partícula invariable: "ni"
  - *Karoli ni mtoto (En Carles és un nen)*
- L'infinitiu dels **verbs** es forma amb "KU"
  - *Kusema: parlar*
- El **present** és la partícula "na":
  - *Mimi ni**na**wika mama (jo saludo la senyora)*
- La primera lletra indica la persona:
  - mimi **ni**nasema kiswahili (jo parlo suahili)
  - **u**nasema kiswahili (tu parles suahili)

Motivació semàntica

Encara que el sistema de classes de substantius del suahili és tècnicament basada en el gènere, hi ha una diferència del gènere gramatical de les llengües europees: en suahili, les assignacions de classe de substantius és encara en gran part motivada semànticament, mentre que en els sistemes europeus són principalment arbitraris. Tanmateix, les classes no es poden entendre com a categories simplistes com 'gent' o 'arbres'. Més aviat, hi ha extensions de significat, paraules similars a aquelles extensions, i llavors extensions una altra vegada des d'aquests. El resultat final és una xarxa semàntica que tenia sentit a l'època, i sovint encara en té de sentit, excepte quan pot estar confonent a un no-parlant.

Vocabulari

Un mot català provinent del suahili és *safari*, que s'escriu igual i vol dir "viatge". Altres mots i expressions en suahili que són coneguts en el nostre context cultural provenen principalment del cinema, com són:

- *Simba*: lleó (nom del protagonista del *Rei Lleó*)
- *Rafiki*: amic (nom de l'amic del protagonista del *Rei Lleó*)
- *Hakuna matata*: cap problema (cançó del *Rei Lleó* i utilitzada a bastament a la sèrie *L'imperdible Parker Lewis*. En realitat és una forma dialectal utilitzada molt pels turistes, i en estàndard seria *hakuna matatizo*)
- *Tembo*: elefant (de les pel·lícules de Tarzan)
- *Bwana*: senyor (de les pel·lícules de safaris)
- *Bibi*: senyora (de les pel·lícules de safaris)
- *Malaika*: àngel (títol d'una cançó popularitzada per Boney M)

Malgrat que sovint es diu que és un dialecte de l'àrab, el suahili és una llengua bantu que ha assimilat multitud de manlleus d'altres llengües, especialment de l'àrab, en efecte, però també del portuguès i de l'anglès. Per exemple, de l'àrab:

- *Kitabu*: llibre
- *Darasa*: classe
- *Barua*: carta
- *Kalamu*: llapis (en realitat l'origen primer ve del llatí *calamus*, d'on va passar a l'àrab i d'allí al suahili)

Del portuguès:

- *Meza*: taula
- *Tarumbeta*: trompeta
- *Kireno*: portuguès (de *ki-*, que és el prefix propi de les llengües, com el català *-ès*, i *reno*, que fa referència al *regne* de Portugal)

De l'anglès:

- *Benki*: banc
- *Dereva*: conductor (de *driver*)
- *Gari*: cotxe (de *car*)

Frases útils

- *Je, Kuna mtu anayasema kikatalani?* : Perdona, hi ha algú que parli català?
- *Je, Kuna mtu anayasema kihispania?* : Perdona, hi ha algú que parli espanyol?

Salutacions i cortesia

- (si)Jambo: Hola *
- Usiku Mwema: Bona nit
- Hakuna matata: Tot bé, sense problemes
- Habari: Què tal?
- Shikamoo: Salutació de respecte a autoritats o persones grans
- Marahaba: Resposta a *shikamoo*
- Bwana: Senyor
- mama: Senyora
- pole sana: Em sap molt greu (per tu)
- Samahani: Disculpa'm, perdona'm
- Asante: Gràcies
- kwa heri : Adéu
- Hujambo: Com estàs?
- Karibu: Benvingut

nota: jambo és una paraula que es diu a gent que suposadament no coneix l'idioma. Si parles suahili, la resposta és sijambo, si no el parles la resposta és jambo a seques.

Neologismes

- hoteli: hotel *(de l'anglès hotel)*
- baisikeli: bicicleta *(de l'anglès bicycle)*
- polisi: policia *(de l'anglès police)*
- kadi: targeta *(de l'anglès card)*
- pixa: fotografia (*de l'anglès picture*)
- maji: aigua (de l'àrab *mā*)
- safi: net (de l'àrab *sāfī*, 'pur')

- krismasi: nadal *(de l'anglès Christmas)*
- daktari: metge *(de l'anglès doctor)*
- askari: guàrdia (de l'àrab `*askarī*, 'soldat')
- kondom: condó *(de l'anglès condom)*
- vinyo : vi *(del portugues "vinho")*
- meza : taula *(del portugues "taula")*
- bendera : bandera *(del portugues "bandeira")*
- limau : llimona *(del portugues "limão")*

Nota: una gran part del vocabulari prové de l'àrab, anglès i portuguès per raons històriques, econòmiques i colonitzadores. La major part dels estrangerismes, no tots, acaben amb I, la qual cosa els fa fàcilment identificables. També hi ha llengües que han pres paraules del suahili, com per exemple, en francès *ananas* (pinya).

Menjar/estris

- baridi: fregeixo (de l'àrab *bārid*)
- chumvi: sal
- kahawa: cafè (de l'àrab *qahwa*)
- chai: te (de l'àrab *shāy*)
- sukari: sucre (de l'àrab *sukkar*)
- chakula: menjar
- nyama: carn
- limau : llimona *(del portuguès)*
- vinyio: vi *(del portuguès)*
- ananas : pinya

Animals

- jogoo: gall
- simba: lleó
- popo: ratpenat
- pweza: pop

Gramaticals

- sasa: ara
- zaidi: més (de l'àrab *ziyāda*)
- chache zaidi: menys

Útils

- meza: taula
- jua kali: molt sol
- mtoto: nen
- hoteli ja chakula: restaurant

- dala dala: autobús
- chumba: habitación
- choo: lavabo
- rafiki: amic (de l'àrab *rafīq*, 'company')

Colors

- nyeupe: blanc
- nyeuse: negre
- blu: blau *(de l'anglès blue)*

Nota: en suahili es diria rangi ja blu; color ***de*** *blau*

Diversos

- Pole pole: Més a poc a poc[2]
- Bandera: Bandera
- Hakuna Matata/Hakuna matatizo/Hamna matatizo: No hi ha problema
- Nairobi: Aigua fresca

Números

- zero : sifuri (de l'àrab *sifar*)
- un: mulla
- dos: mbili
- tres: tatu
- quatre: Nne
- cinc: Tano
- sis: Situada (de l'àrab *sitta*)
- set: Saba (de l'àrab *saba`a*)
- vuit: Nane
- nou: Tisa (de l'àrab *tisa*)
- deu: Kumi
- onze: Kumi na mulla
- vint: Ishihirini (de l'àrab *`ishrīn*)
- primer: a kwanza
- segon : a pili

Nota: curiosament, els nombres procedents de l'àrab s'usen amb article, malgrat que no hi ha l'article en el suahili.

Direccions

- kulia: dreta
- kushoto: esquerra
- kilometri: quilòmetre

Vehicles

- gari: cotxe *(de l'anglès car)*
- pikipiki: moto
- mafuta: gasolina
- forbaifor: tot terreny *(de l'anglès four by four: 4x4)*
- Dala dala: autobús / furgoneta de transport de viatgers

Verbs

- Kusema: parlar
- Kuwika: saludar
- Kuhitaji: necessitar (*nahitaji: necessito, sihitaji: no necessito*)

nota: com s'explicarà més endavant, el KU indica que el verb està en infinitiu

Mesos

- januari: gener
- februari: febrer
- machi: març
- aprili: abril
- mei: maig
- juni: juny
- julai: juliol
- agosti: agost
- septemba: setembre
- octoba: octubre
- novemba: novembre
- desemba: desembre

nota: tots els mesos són estrangerismes provinents de l'anglès, també existeix una forma alternativa d'anomenar als mesos, p. ex.: mwezi ja pili, segon mes, literalment.

Cultura popular

En el single "Liberian Girl" de Michael Jackson de l'any 1987 la introducció que es repeteix al llarg de la cançó és la frase en suahili "Nakupenda pia, nakutaka pia, mpenzi wee! " que significa "t'estimo també, t'estimo també, amor meu!"

L'any 1994, a les mans de la factoria Disney, va veure la llum l'inici de la saga de *The Lion King*. Pel·lícules d'animació artesanal basant-se en les aventures del jove cadell de lleó hereu del regne. A l'esmentada pel·lícula, es van usar un gran nombre de paraules íntegres sense traduir del suahili que, tant en la seva època, com a partir de llavors, van romandre a boca de la societat, fins i tot malgrat desconèixer l'idioma per si mateix; segurament, la frase *Hakuna Matata* és l'exemple més clar d'aquest fet.

El compositor Christopher Tin va crear per al videojoc Civilization IV la cançó "Baba Yetu" que també és la cançó debut del seu àlbum "Calling All Dawns". La lletra correspon ni més ni menys al Parenostre en suahili.

Mostra de text

Declaració Universal dels Drets Humans

(Swa) Watu wote wamezaliwa huru, hadhi na haki zao ni sawa. Wote wamejaliwa akili na dhamiri, hivyo yapasa watendeane kindugu.

(Per) Tots els éssers humans neixen lliures i iguals en dignitat i drets. Dotats com estan de raó i consciència, han de comportar-se fraternalment els uns amb els altres en un esperit de germandat.

Situació actual

Actualment, un 90% dels aproximadament 39 milions d'habitants de Tanzània parlen suahili.[3] La població de Kenya és comparable, però la prevalença del Swahili és molt menor tot i que està força estès. La majoria dels Kenians que han accedit a l'educació són capaços de comunicar-se de forma fluida en Swahili, ja que és una assignatura obligatòria a l'escola des del primer curs. Les 5 províncies de l'est de la República Democràtica del Congo també són suahiliparlants. Segons s'informa, prop de gairebé la meitat dels 66 milions de congolesos el parlen;[4] i està començant a rivalitzar amb el Lingala com llengua més important del país. A Uganda, els Baganda i els residents a Buganda normalment no parlen Swahili, però és llengua d'ús comú en uns 25 milions de persones a la resta del país, i s'està implantant actualment a les escoles de la nació, anticipants per la Comunitat de l'Àfrica Oriental. L'ús del suahili en altres països és comunamen exagerada, sent comú únicament en llocs comercials, en part gràcies als refugiats, o prop de les fronteres amb Kenia i Tanzània. Tot i això, els suahiliparlants poden ser de 120 a 150 milions de persones.[5] Moltes de les institucions del món han respost a la creixent importància del Suahili. És un dels idiomes que figuren en les estacions de ràdio del món, com a la BBC World Service, Voice of America, Deutsche Welle, Voice of Russia, China Radio International, Radio France Internationale, Radio Sudan, i Radio South Africa. El Suahili es parla a Oman, principalment pels descendents d'aquells que es van repatriar de Zanzíbar després de la caiguda del sultanat de Zanzíbar.

Vegeu també

- Mandombe

Referències

1. «suahili (http://www.enciclopedia.cat/ec-gec-0211753.xml)». *L'Enciclopèdia.cat*. Barcelona: Grup Enciclopèdia Catalana. [Consulta: 18 desembre 2010].
2. Les expedicions que ascendeixen al Kilimanjaro amb guies locals, aquests sempre els van repetint *Pole pole kama kinyonga* (a poc a poc com un camaleó)«How to avoid altitude sickness on Kilimanjaro (http://www.climbmountkilimanjaro.com/safe-trekking/how-to-avoid-ams/index.html)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].
3. Brock-Utne 2001: 123
4. Kambale, Juakali «DRC welcomes Swahili as an official AU language (http://www.mg.co.za/articlePage.aspx?articleid=134530&area=/breaking_news/breaking_news__africa/)». *Mail & Guardian*, 10-08-2004 [Consulta: 8 setembre 2009].
5. (2005 dades del Banc Mundial).

Bibliografia

- Ashton, E. O.. *Swahili Grammar: Including intonation.* (en anglès). Essex: Longman House, 1947. ISBN 0-582-62701-X.
- Blommaert, Jan. «Situating language rights: English and Swahili in Tanzania revisited (http://www.kcl.ac.uk/content/1/c6/01/42/29/paper23.pdf)». University of Gent, 2003. «sociolinguistic developments in Tanzanian Swahili – Working Papers in Urban Language & Literacies, paper 23,»

Brock-Utne, Birgit «Education for all – in whose language?» (en anglès). *Oxford Review of Education*, 27, 1, 2001, pàg. 115–134.

- Chiraghdin, Shihabuddin; Mnyampala, Mathias. *Historia ya Kiswahili* (en anglès). Eastern Africa: Oxford University Press, 1977. ISBN 0-19-572367-8.
- Contini-Morava, Ellen. «Noun Classification in Swahili (http://www3.iath.virginia.edu/swahili/)» (en anglès), 1994.
- Lambert, H.E.. *Chi-Chifundi: A Dialect of the Southern Kenya Coast* (en anglès), 1956.
- Lambert, H.E.. *Ki-Vumba: A Dialect of the Southern Kenya Coast* (en anglès), 1957.
- Lambert, H.E.. *Chi-Jomvu and ki-Ngare: Subdialects of the Mombasa Area* (en anglès), 1958.
- Marshad, Hassan A. *Kiswahili au Kiingereza (Nchini Kenya)* (en anglès). Nairobi: Jomo Kenyatta Foundation, 1993. ISBN 9966-22-098-4.
- Nurse, Derek; Hinnebusch,, Thomas J. *Swahili and Sabaki: a linguistic history* (en anglès). 121. University of California Publications in Linguistics, 1993.
- (en anglès).
- Nathan Oyori, Ogechi «On language rights in Kenya (http://www.njas.helsinki.fi/pdf-files/vol12num3/ogechi.pdf) (on the legal position of Swahili in Kenya)]» (pdf) (en anglès). *Nordic Journal of African Studies*, 12(3), pàg. 277–295 [Consulta: 2003].
- Prins, A.H.J. *The Swahili-Speaking Peoples of Zanzibar and the East African Coast (Arabs, Shirazi and Swahili)* (en anglès). London: International African Institute, 1961. «*Ethnographic Survey of Africa*, edited by Daryll Forde»
- Prins, A.H.J. *A Swahili Nautical Dictionary* (en anglès), 1970 (Preliminary Studies in Swahili Lexicon – 1).
- Whiteley, Wilfred. *Swahili: the rise of a national language* (en anglès). London: Methuen, 1969 (Studies in African History.).

Enllaços externs

- «Swahili phrasebook on Wikivoyage (https://en.wikivoyage.org/wiki/Swahili_phrasebook)» (en anglès). [Consulta: 12 agost 2016].
- «USA Foreign Service Institute Swahili course (http://www.fsi-language-courses.org/Content.php?page=Swahili)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].
- «Ethnologue report on Swahili (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=swh)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].
- «Ethnologue report on Swahili, Congo (http://www.ethnologue.com/show_language.asp?code=swc)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].
- «UCLA report on Swahili (http://www.lmp.ucla.edu/Profile.aspx?LangID=17&menu=004/)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].

A Wikimedia Commons (https://commons.wikimedia.org/wiki/P%C3%A0gina_principal?uselang=ca) hi ha contingut multimèdia relatiu a: ***Suahili***

- «PanAfrican localisation page on Swahili (http://www.panafril10n.org/wikidoc/pmwiki.php/PanAfrLoc/Swahili)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].
- «Swahili Yesterday, Today and Tomorrow: Factors of Its Development and Expansion (http://www.inst.at/trans/11Nr/ogwana11.htm)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].

Diccionaris i llibres de gramàtica

- «Kamusi Project, Internet Living Swahili Dictionary (http://www.kamusiproject.org)» (en anglès). [Consulta: 15 juny 2011].
- «Online Swahili–English Dictionary (http://africanlanguages.com/swahili/)» (en anglès). [Consulta: 20 juny 2011].
- KAPINGA, Godfrey. «The Free Online Kiswahili Dictionary: Kamusi (http://www.kamusi.co.tz)» (en anglès). [Consulta: 20 juny 2011].
- RAJKI, Andras. «Swahili dictionary with etymologies (http://www.freeweb.hu/etymological/swahili.htm)» (en anglès). [Consulta: 20 juny 2011].
- «Swahili–English Dictionary (http://www.websters-online-dictionary.org/definition/Swahili-english/)» (en anglès). [Consulta: 20 juny 2011].
- «Swahili Swadesh list of basic vocabulary words (https://en.wiktionary.org/wiki/Appendix:Swahili_Swadesh_list)» (en anglès). [Consulta: 20 juny 2011].

Obtingut de «https://ca.wikipedia.org/w/index.php?title=Suahili&oldid=23900537»

La pàgina va ser modificada per darrera vegada el 28 juny 2020 a les 09:36.

El text està disponible sota la Llicència de Creative Commons Reconeixement i Compartir-Igual; es poden aplicar termes addicionals. Vegeu les Condicions d'ús. Wikipedia® (Viquipèdia™) és una marca registrada de Wikimedia Foundation, Inc.